

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 10PP/31/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2121012231
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 12. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rudolf Bott
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2021:2121012231.1

Uznesenie

Okresný súd Trnava v konaní pred samosudcom JUDr. Rudolfom Bottom, v trestnej veci odsúdeného Y. H., o návrhu odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, na verejnom zasadnutí konanom dňa 22.12.2021 takto

rozhodol:

Podľa § 66 ods. 1 písm. b), ods. 2 Trestného zákona a § 415 ods. 1 Trestného poriadku súd žiadosť odsúdeného: Y. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom Na T. XXXX/XX, F. - C., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený:

- rozsudkom Okresného súdu Bratislava I zo dňa 29.09.2017, sp. zn. 8T/24/2016,
- trestný rozkaz Okresného súdu Bratislava IV zo dňa 18.06.2014, sp. zn. 2T/80/2014,

z a m i e t a.

odôvodnenie:

Dňa 22.10.2021 bol Okresnému súdu Trnava doručený návrh odsúdeného Y. H. o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. Odsúdený v čase rozhodovania o jeho návrhu o podmiennečné prepustenie vykonáva v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou trest odňatia slobody trest odňatia slobody uložený mu trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava IV zo dňa 18.06.2014 sp.zn. 2T/80/2014 v spojení s uznesením Okresného súdu Bratislava IV zo dňa 14.08.2017 sp.zn. 2T/80/2014 (o neosvedčení sa v skúšobnej dobe podmiennečného odsúdenia) v trvaní 6 mesiacov so zaradením na výkon trestu odňatia slobody do ústavu s minimálnym stupňom stráženia a trest odňatia slobody uložený mu rozsudkom Okresného súdu Bratislava I zo dňa 29.09.2017 sp.zn. 8T/24/2016 v trvaní 3 roky so zaradením na výkon trestu odňatia slobody do ústavu s minimálnym stupňom stráženia.

Odsúdený vo svojom návrhu uvádza, že spĺňa podmienky pre podmiennečné prepustenie. V ústave je počas celého výkonu trestu pracovne zaradený, pravidelne sa zúčastňuje voľnočasových aktivít organizovaných ústavom. Rodina ho podporuje, je s ňou v pravidelnom kontakte. Po prepustení z výkonu trestu sa bude zdržiavať v mieste trvalého bydliska, má prisľúbenú prácu. Plynutím času sa zmenili jeho priority, chce sa zamestnať, pomáhať rodine a založiť si vlastnú. Na páchanú trestnú činnosť má kritický náhľad.

Na verejnom zasadnutí boli oboznámené listinné dôkazy a to hodnotenie odsúdeného vypracované riaditeľom ÚVTOS, skrátený výpis klienta, odpis z registra trestov, trestný rozkaz Okresného súdu Bratislava IV zo dňa 18.06.2014 sp.zn. 2T/80/2014 a rozsudok Okresného súdu Bratislava I zo dňa 29.09.2017, sp. zn. 8T/24/2016.

Z hodnotenia riaditeľa UVTOS Hrnčiarovce nad Parnou vyplýva, že odsúdený bol dňa 23.07.2019 dodaný z Rakúska na výkon trestu do Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia

slobody Bratislava (ďalej len ústav „Bratislava“). Správanie a vystupovanie počas jeho krátkeho výkonu trestu v ústave Bratislava bolo na požadovanej úrovni. Pokyny príslušníkov rešpektoval, interné normy dodržiaval. Pracovne zaradený nebol. Disciplinárne odmenený ani disciplinárne potrestaný nebol. Správanie a vystupovanie odsúdeného v aktuálnom ústave spočiatku nebolo na požadovanej úrovni. Evidované má negatívne poznatky za slabú pracovnú morálku na pracovisku Euroobuv, drzé a arogantné správanie voči príslušníkovi, neuposlušnosť pokynu príslušníka, vulgárne vyjadrenie sa a spanie po budíčku. Neskôr sa jeho správanie zlepšilo a prejavil vôľu polepšiť sa v správaní. Ústavný poriadok a časový rozvrh dňa odsúdených sa snažil dodržiavať. Príkazy a nariadenia príslušníkov ústavu prevažne rešpektuje. Zachováva zásady slušného správania a vystupovania voči osobám, s ktorými prichádza do styku. Napriek jeho zlepšenému správaniu a snahe vytvoriť si podmienky na podmienene prepustenie sa občas vyskytli drobnejšie nedostatky v dodržiavaní ústrojovej disciplíny, prekrytia horných dýchacích ciest v súvislosti s nariadenými protiepidemiologickými opatreniami a prechovávanie nepovolených vecí. Osobnú ako aj kolektívnu hygienu dodržiava. V osobných veciach si udržiava primeraný poriadok. V kolektíve spoluodsúdených sa konfliktným situáciám vyhýba. Z radov odsúdených nezastáva žiadnu funkciu. Počas celého doterajšieho výkonu trestu odňatia slobody bol jedenkrát disciplinárne odmenený, a to dňa 09.06.2021 udelením pochvaly za plnenie pracovných povinností. Disciplinárne tresty vykázané nemá. Počas doterajšieho výkonu trestu odňatia slobody neabsolvoval žiadny rekvalifikačný kurz ani iné formy vzdelávania. Do akcií organizovaných v rámci kultúrno-osvetovej činnosti sa občas zapája. Svoj voľný čas sa snaží tráviť v rámci svojich záujmov a možností zmysluplne. V ústave bol pracovne zaradený od 20.08.2019 do 02.09.2019 na pracovisku v ústave s dohľadom Euroobuv - ručné šitie obuvi. Jeho pracovná morálka na tomto pracovisku nebola hodnotená kladne. Dňa 03.09.2019 bol pracovne zaradený na pracovisko v ústave s dohľadom Terminals - pomocné práce pri montáži komponentov pre elektrotechnický a automobilový priemysel. Jeho pracovná morálka na uvedenom pracovisku je doposiaľ hodnotená kladne, pridelené pracovné úlohy si plní. Podľa potreby sa taktiež zapája do činností pre všeobecný rozvoj osobnosti odsúdeného v oblasti udržiavania čistoty a upravenosti ubytovacích a spoločných priestorov oddielu a ústavu. Menovaný vyrastal spočiatku v úplnej rodine, neskôr v reedukačnom centre. S matkou sa dlhodobo nekontaktuje. Otec: R. H., matka: R. H., rod. V.. Má štyroch vlastných bratov a dve nevlastné sestry. Po ukončení základnej školy ďalej v štúdiu pokračoval na Strednej odbornom učilišti v odbore pracovník marketingu a cestovného ruchu, ktorú v štvrtom ročníku zanechal. Je nevyučený. Vystriedal viacero krátkodobých brigádnych zamestnaní, kde pracoval ako dokladač tovaru v Carrefoure a naposledy bol kuchár, čašník v reštaurácii Zora. Na úrade práce sociálnych vecí a rodiny bol evidovaný. Sociálne dávky nepoberal. Je slobodný, bezdetný. Vyživovaciu povinnosť si nehlásil. Kontakt počas výkonu trestu odňatia slobody udržiava najmä formou telefonovania s otcom a bratom Fabianom. Možnosť videonávštev využíva v kontakte s bratom S., s ktorým si i píše. V telefonickom a občasnom písomnom kontakte je i s ostatnými bratmi prostredníctvom brata S. a otca. Po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody chce ísť k niektorému z bratov alebo k otcovi. I. nie je zaradený do skupinových foriem práce. V súčasnosti je mu venovaný individuálny prístup s vedením k zodpovednosti, sebakontrolu, sebadisciplínu, k rešpektovaniu interných a spoločenských noriem a zvyšovaniu morálneho a právneho vedomia. Možno konštatovať, že odsúdený čiastočne plní ciele programu zaobchádzania. Resocializačná prognóza je menej priaznivá na základe stredného rizika recidívy trestnej činnosti. Trestná minulosť odsúdeného, viď odpis registra trestov. V pedagogickej dokumentácii je voči menovanému v súčasnosti evidované ďalšie trestné stíhanie. Riaditeľ ÚVTOS v závere hodnotenia konštatuje, že odsúdený čiastočne preukazuje splnenie podmienok na podmienene prepustenie a odporúča ho podmienene prepustiť s dohľadom.

Zo skráteného výpisu klienta vyplýva dátum možného podmienene prepustenia 21.10.2021.

Z odpisu registra trestov vyplýva, že odsúdený má v registri trestov 14 záznamov pre rôznorodú trestnú činnosť.

Prokurátor na verejnom zasadnutí uviedol, že vzhľadom na správanie odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody ako aj na odpis registra trestov odsúdeného, z ktorého vyplýva, že ide o špeciálneho recidivistu, u ktorého ani predchádzajúce postihnutia za páchanú trestnú činnosť nemali vplyv na jeho nápravu, navrhuje aby súd žiadosť odsúdeného o podmienene prepustenie zamietol.

Odsúdený na verejnom zasadnutí uviedol, že by chcel byť prepustený z výkonu trestu odňatia slobody, myslí si, že uložený a doposiaľ vykonaný trest je dostačujúci na jeho prevýchovu. Je mu ľúto všetkého, čo spáchal.

Podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku, o podmieničnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody rozhoduje súd na návrh prokurátora, riaditeľa ústavu na výkon väzby alebo riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom sa trest vykonáva, záujmového združenia občanov alebo na návrh odsúdeného na verejnom zasadnutí. Ak bol návrh odsúdeného o podmieničné prepustenie zamietnutý, môže ho odsúdený opakovať až po uplynutí jedného roka a ak ide o odsúdeného na dvadsaťpäť rokov alebo na doživotie, po uplynutí troch rokov od zamietnutia okrem prípadu, že návrh bol zamietnutý len preto, že ho odsúdený podal predčasne.

Podľa § 66 ods. 1 Trestného zákona, súd môže odsúdeného podmienične prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a

a) ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmieničného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmieničného trestu odňatia slobody,

b) ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmieničného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmieničného trestu odňatia slobody,

c) ak ide o osobu odsúdenú za zločin, ktorá nebola pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody po výkone polovice uloženého nepodmieničného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmieničného trestu odňatia slobody; súd zároveň nariadi kontrolu technickými prostriedkami.

Podľa § 66 ods. 2 Trestného zákona, pri rozhodovaní o podmieničnom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Z dikcie citovaných ustanovení vyplýva, že súd môže odsúdeného podmienične prepustiť z výkonu trestu odňatia slobody za súčasného splnenia 3 podmienok:

- vykonanie zákonom stanovenej doby uloženého trestu,
- odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukazuje polepšenie,
- od odsúdeného možno očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Zmysel podmieničného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu, bol páchatel automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu, bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania. Podmieničné prepustenie je totiž na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život. Podmieničné prepustenie má mať na odsúdeného výchovný vplyv a to nielen ten, že iba v skúšobnej dobe po podmieničnom prepustení bude odsúdený viesť riadny život, ale predovšetkým ten, že odsúdenému je daná šanca na riadny život s tým, že sa už trestnej činnosti viac nedopustí, nakoľko rozhodnutím o podmieničnom prepustení súd prezumuje, že výkon trestu odňatia slobody splnil vo vzťahu k osobe odsúdeného svoj účel. Pritom platí, že ak súd nezistí „polepšenie sa“ odsúdeného, nemôže ani dospieť k záveru, že by odsúdený po podmieničnom prepustení viedol riadny život. Súd tiež uvádza, že z povahy inštitútu podmieničného prepustenia vyplýva, že jeho uplatnenie nemá byť automatické a nemá sa stať pravidlom, ale má sa uplatniť iba výnimočne, kedy jeho uplatnenie budú odôvodňovať okolnosti konkrétneho prípadu.

Uplatnenie fikcie neodsúdenia, čo znamená, že sa na odsúdeného hľadí, ako keby nebol odsúdený, nebráni tomu, aby ju súd zohľadnil pri posudzovaní osobnosti odsúdeného, jeho náchylnosti k páchaniu trestnej činnosti, vzťahu k spoločenským hodnotám chráneným právnymi predpismi, a teda pri celkovom hodnotení možnosti nápravy odsúdeného. Zahladením odsúdenia alebo zákonnou fikciou neodsúdenia totiž zaniká iba skutočnosť odsúdenia za trestný čin, nie však aj samotná skutočnosť, že páchatel spáchal trestný čin a bol zaň právoplatne odsúdený, keďže aj zahladené odsúdenie dáva obraz o osobe odsúdeného a jeho sklonoch páchať trestnú činnosť a oprávňuje súd skúmať existenciu očakávania vedenia riadneho života odsúdeným po jeho prípadnom podmieničnom prepustení z výkonu trestu (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 05.06.2019, sp. zn. 6Urtos/1/2019).

Rozhodnutie o podmiennečnom prepustení je fakultatívnej povahy, čo znamená, že naň neexistuje právny nárok, ktorého by sa mohol odsúdený domáhať ihneď, ak sa po určitú zákonom stanovenú dobu správal vo výkone trestu slušne a vzorne si plnil uložené povinnosti (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 05.06.2019, sp. zn. 6Urtos/1/2019).

Súd v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku vyhodnotil dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne, a dospel k nasledovným záverom.

Prvá zákonná (formálna) podmienka splnená je. Odsúdený vykonal potrebnú časť trestu odňatia slobody podľa § 66 ods. 1 písm. b) Trestného zákona ku dňu 21.10.2021. Ku dňu rozhodovania súdu o žiadosti odsúdeného dňa 22.12.2021 je táto podmienka splnená.

Druhá zákonná (prvá materiálna) podmienka a to tá, že odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie, podľa názoru súdu splnená nie je. Na konštatovanie polepšenia sa odsúdeného nestačí adaptácia odsúdeného na podmienky výkonu trestu, ale z konania odsúdeného musí byť zrejmý záujem odsúdeného ukázať zmenu svojho správania k lepšiemu, napr. aj prostredníctvom získania disciplinárnych odmien. Jedna disciplinárna odmena za vyše dva roky výkonu trestu je málo na to, aby preukazovala dlhodobý záujem odsúdeného polepšiť sa a dlhodobú zmenu jeho správania. Navyše keď správanie odsúdeného, ako vyplýva z hodnotenia, nebolo vždy na požadovanej úrovni, zvlášť zo začiatku výkonu trestu odňatia slobody, keď má evidované negatívne poznatky za slabú pracovnú morálku na pracovisku Euroobuv, drzé a arogantné správanie voči príslušníkovi, neuposlušnosť pokynu príslušníka, vulgárne vyjadrenie sa a spanie po budičku, ale tiež napriek zlepšenému správaniu a snahe vytvoriť si podmienky na podmiennečné prepustenie sa u neho aj neskôr občas vyskytli drobnejšie nedostatky v dodržiavaní ústrojovej disciplíny, prekrytia horných dýchacích ciest v súvislosti s nariadenými protiepidemiologickými opatreniami a prechovávanie nepovolených vecí. Zo všetkých týchto konkrétnych skutočností okresný súd dospel k záveru, že odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním nepreukázal polepšenie a preto prvá materiálna podmienka nie je splnená.

Tretia zákonná (druhá materiálna) podmienka, t. j. dôvodné očakávanie vedenia riadneho života odsúdeného po jeho prepustení na slobodu, podľa názoru súdu splnená tiež nie je. Zmysel podmiennečného prepustenia nespočíva len v tom, že odsúdený bude po splnení formálnej podmienky stanovenej zákonom (určenej doby vykonania trestu) automaticky prepustený na slobodu, bez zreteľa k účelu trestu. Ide o možnosť a nie povinnosť, ktorá nastupuje v tom prípade, ak účel trestu bol dosiahnutý predtým, než bol vykonaný celý trest. Súd pritom posudzuje všetky okolnosti prípadu, vrátane trestnej minulosti. Podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody má význam len vtedy, ak je odôvodnený predpoklad, že odsúdený bude viesť na slobode riadny život. Zjavné kriminálne sklony odsúdeného počas pobytu na slobode neumožňujú súdu dospieť k záveru, že od neho možno očakávať vedenie riadneho života. Odsúdený už bol v minulosti súdne trestaný (má 14 záznamov) za majetkovú trestnú činnosť (opakovane sa dopúšťal prevažne trestných činov krádeže). Odsúdený už v minulosti vykonával nepodmiennečný trest odňatia slobody, bola mu daná možnosť preukázať polepšenie aj prostredníctvom inštitútu podmiennečného odsúdenia, avšak túto možnosť odsúdený nevyužil, keď sa v skúšobnej dobe dopustil ďalšej trestnej činnosti a bolo rozhodnuté, že sa v skúšobnej dobe neosvedčil a trest odňatia slobody vykoná. Súd zároveň poukazuje na resocializačnú prognózu odsúdeného, ktorá sa javí ako menej priaznivá z dôvodu stredného rizika recidívy trestnej činnosti. Odsúdený pred nástupom do výkonu trestu opakovane páchal trestnú činnosť, nemal stabilné zamestnanie, je nevyučení, aktuálne je odsúdený za zločin. Páchanie trestnej činnosti u odsúdeného nie je len jednorazovým vybočením zo spôsobu jeho života, ale ide o osobu, ktorá opakovane pácha trestnú činnosť. Z týchto skutočností vyplývajú vážne a dôvodné pochybnosti o tom, či možno od odsúdeného očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život. Súd je názoru, že keď ani predchádzajúce odsúdenia, ani príležitosť daná mu podmiennečným odsúdením nemali na neho ten výchovný účinok, aby ho viedli k riadnemu životu, niet prečo sa rozumne domnievať, že po podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody bude riadny život viesť. Všetky vyššie uvedené skutočnosti neumožňujú prijať záver o splnení druhej materiálnej podmienky a v jeho prípade teda prevažuje legitímna potreba ochrany spoločnosti pred ním ako páchatelom trestnej činnosti. Obava z recidívy trestnej činnosti po podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody je založená na jeho správaní v minulosti, ktoré je uvedené vyššie. Z neho

je zrejmé, že z predchádzajúcich odsúdení si nevzal žiadne ponaučenie, ktoré by ho motivovalo k tomu, aby sa už ďalej nedopúšťal páchania trestnej činnosti a aby viedol riadny život.

Vzhľadom na vyššie uvedené mal preto súd za to, že náprava páchatel'a a celkové pozitívne pôsobenie na osobu odsúdeného je aktuálne možné len počas jeho pobytu vo výkone trestu odňatia slobody, pričom podmieneným prepustením odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody by nebol naplnený jeden zo základných účelov trestu, ktorým je ochrana spoločnosti pred páchatel'mi trestných činov. Z uvedených dôvodov zamietol návrh odsúdeného na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, pretože nespĺňal dôsledne všetky zákonom stanovené podmienky pre také rozhodnutie.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorá má odkladný účinok. Sťažnosť sa podáva na Okresný súd Trnava a to do 3 (troch) pracovných dní od oznámenia uznesenia, a rozhoduje o nej Krajský súd v Trnave. Oznámením uznesenia je jeho vyhlásenie v prítomnosti toho, komu treba uznesenie doručiť, alebo doručenie rovnopisu uznesenia. Právne neúčinná je sťažnosť podaná osobou, ktorá sa svojho práva podať sťažnosť výslovne vzdala.